

Handleiding KICR webapplicatie, Macroview en gaafmaakscherm

Analyse- en gaafmaakinstructie

5.1.2.e

en

5.1.2.e

Conceptversie 15

17 februari 2014

Inhoud

4.1.4

5	Gaafmaakproces	31
5.1	Controle.....	32
5.1.1	Tijdreeksen.....	32
5.1.2	Institutioneel.....	32
5.1.3	Conjunctureel	34
5.1.4	Imputatie	34
5.1.5	Overige variabelen	35

5.1.6	Opgaves	35
5.1.7	DRT	35
5.2	Mogelijke fouten	36
5.2.1	Foute SBI	36
5.2.2	Foute GK	36
5.2.3	Foutieve omzet	37
5.2.4	Populatiefout	38
5.2.5	Foutief WNG-kenmerk	39
5.2.6	Foutief TBC-kenmerk	40
5.2.7	Ongewenste conjuncturele uitsluiting	41
5.2.8	Foutief volgtijdelijk vergelijkbaarheidskenmerk	46
5.2.9	Overige gevallen	46
5.1	Correctie	46
5.1.1	Correcties opgaveperiode	46
5.1.1.1	Opgaveopmerking corrigeren	47
5.1.1.2	Opgavewaarde corrigeren	49
5.1.1.3	Opgave negeren	50
5.1.2	Correcties statistiekperiode	50
5.1.2.1	Markering 'verdacht' instellen	51
5.1.2.2	Opmerkingen corrigeren	52
5.1.2.3	Correctievoorstel populatiefout indienen	53
5.1.2.4	Imputatie corrigeren	54
5.1.2.5	TBC- en WNG-kenmerk corrigeren	55
5.1.2.6	Ophooguitbijtersettings corrigeren	56
5.1.2.7	Conjuncturele selectie corrigeren	57
5.1.2.8	Volgtijdelijkheidscorrectie	58

5 Gaafmaakproces

Op het moment dat bij het inzoomen naar bedrijfseenheden een individuele BE wordt geselecteerd, start het gaafmaakproces. Hierbij wordt de geselecteerde BE gecontroleerd op plausibiliteit en eventueel een correctie doorgevoerd.

¹¹ Voor grote kerncellen: 0.01, voor middelgrote kerncellen: 0.02, voor kleine kerncellen: 0.06

¹² Door twee keer dubbelklikken op het betreffende veld

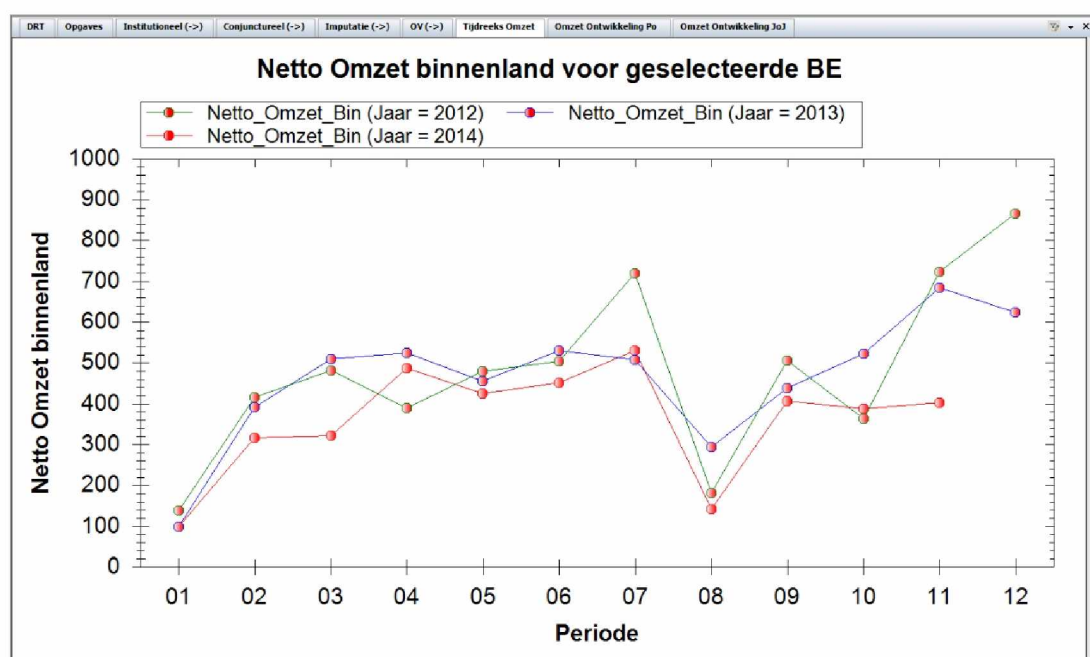
¹³ Door één keer dubbelklikken op het betreffende veld

5.1 Controle

Controle van de geselecteerde BE vindt plaats aan de hand van het scherm *Geselecteerde BE*. Dit scherm bevat de beschikbare informatie op BE-niveau en is opgebouwd uit verschillende tabbladen. Deze tabbladen zullen hieronder afzonderlijk worden besproken.

5.1.1 Tijdreeksen

De tabbladen 'Tijdreeks' Omzet (Figuur 32), 'Omzet Ontwikkeling PoP' en 'Omzet Ontwikkeling JoJ' bevatten een grafische weergave van de institutionele ontwikkeling van de Branche-Hoofdvariabele en vormen het startpunt voor controle van de geselecteerde BE. Aan de hand van deze tabbladen ziet de analist namelijk hoe de huidige ontwikkeling van de BE zich verhoudt tot voorgaande perioden. Hierbij duiden grote afwijkingen op een implausibele ontwikkeling.

Figuur 32: Voorbeeld van het tabblad 'Tijdreeks Omzet' in het scherm *Geselecteerde BE*

5.1.2 Institutioneel

Om de in de tijdreeksen getoonde ontwikkelingen te kunnen verklaren maakt de analist allereerst gebruik van het tabblad 'Institutioneel' (Figuur 33). Dit tabblad bevat per statistiekperiode informatie met betrekking tot de institutionele reeks van de geselecteerde BE. Zo worden hier, naast een aantal algemene BE-gegevens¹⁴, de institutionele niveaus en ontwikkelingen van de Branche-Hoofdvariabele, ophooggewichten, RIO- en uitbijterscores getoond.

¹⁴ Zoals BEID, BE naam, OGID, OG naam, GK, SBI, TopX- en CONGO-markering en eventuele opmerkingen

5.1.3 Conjunctureel

Het tabblad 'Conjunctureel' (Figuur 34) bevat per statistiekperiode informatie met betrekking tot de conjuncturele reeks van de geselecteerde BE. Zo worden hier, naast een aantal algemene BE-gegevens, de conjuncturele niveaus en ontwikkelingen van de Branche-Hoofdvariabele, ophooggewichten, RIO- en uitbijterscores en eventuele events getoond. Ook is hier te zien of de geselecteerde BE is ingesloten voor de conjuncturele reeks.

Figuur 34: Voorbeeld van het tabblad 'Conjunctureel' in het scherm *Geselecteerde BE*

5.1.4 Imputatie

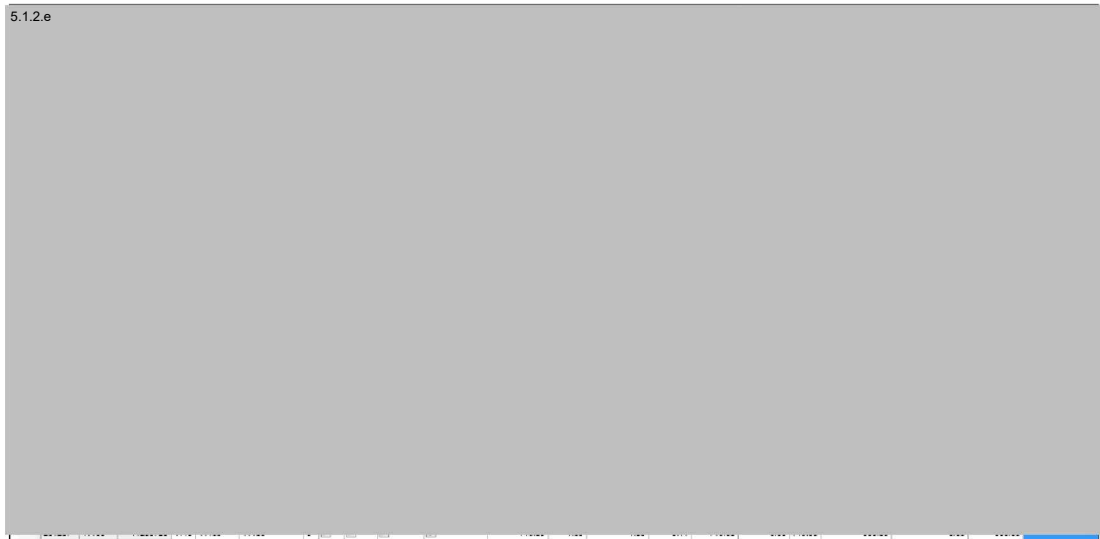
Het tabblad 'Imputatie' (Figuur 35) bevat per statistiekperiode informatie met betrekking tot eventuele imputaties voor de geselecteerde BE. In het geval van een imputatie wordt met behulp van dit tabblad opgezocht welke imputatiemethode en hulpgroep is gebruikt en tot welke panelgroep de geselecteerde BE behoort. In het geval van een vierweekse berichtgever is hier eventueel ook te zien wat de omvang van het niet-responsdeel (deel van de maandomzet dat niet gedekt wordt door de aanwezige vierweekse opgave) is.

Figuur 35: Voorbeeld van het tabblad 'Imputatie' in het scherm *Geselecteerde BE*

5.1.5 Overige variabelen

Het tabblad 'OV' (Figuur 36) bevat per statistiekperiode informatie met betrekking tot de institutionele reeks voor de overige variabelen. Dit tabblad biedt inzicht in de institutionele niveaus en ontwikkelingen van de niet-Branche-Hoofdvariabelen.

Figuur 36: Voorbeeld van het tabblad 'OV' in het scherm *Geselecteerde BE*

5.1.6 Opgaves

Het tabblad 'Opgaves' (Figuur 37) toont de aan de BE gekoppelde opgave in rustpunt 3. Dit zijn de opgaves die zijn opgeleverd na het voortraject. Per opgaveperiode worden de automatisch gecorrigeerde waarden van de KS-variabelen op de vragenlijst getoond.

Figuur 37: Voorbeeld van het tabblad 'Opgaves' in het scherm *Geselecteerde BE*

5.1.7 DRT

Indien er DRT gegevens beschikbaar zijn, dan worden deze getoond in het tabblad DRT. Er komen DRT-kwartaalgegevens beschikbaar voor de netto omzet, de netto omzet binnenland en de netto omzet buitenland. Deze zijn alleen interessant voor BE buiten de TopX. Voor BE binnen de TopX worden namelijk gegevens uit KICR ingespoeld in DRT.

(...Figuur....)

5.2 Mogelijke fouten

Tijdens het controleren van een BE kan een aantal fouten naar voren komen die correctie vereisen. Om deze gevallen te kunnen herkennen en corrigeren, zullen hieronder de mogelijke fouten kort besproken worden. Per fout komen dezelfde onderwerpen aan bod: oorzaak, gevolg, detectie mogelijkheid en gewenste correctie.

5.2.1 Foute SBI

Allereerst is er de SBI-fout. Hiervan is sprake wanneer een BE verkeerd naar economische activiteit is geclassificeerd en een onjuiste Standaard Bedrijfsindeling (SBI) toegekend heeft gekregen.

Oorzaak

De oorzaak voor een SBI-fout kan zowel buiten als binnen het CBS liggen. Zo kan er sprake zijn van een fout in de registratie van de Kamer van Koophandel of het achterlopen van de EenhedenBase.

Gevolg

Afhankelijk van de waarde van de misgeclassificeerde BE ten opzichte van de overige waarden van de BE in de twee beïnvloede SBI's kunnen de ontwikkelingen op geaggregeerd niveau verkeerd geschat worden.

Detectie mogelijkheid

Een SBI-fout zal voornamelijk opvallen door een afwijkend seizoenpatroon. Bij een invloedrijke BE zal de variabele *RIO_Pop* in het tabblad 'Institutioneel' van het scherm *Geselecteerde BE* dan rood kleuren.

Om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een SBI-fout zal de bedrijfsnaam, het internet en de Kamer van Koophandel geraadpleegd moeten worden. Eventueel is het ook mogelijk om het bedrijf te bellen. Dit is echter alleen toegestaan wanneer men er met de overige methoden niet uit komt en het geen CONGO eenheid betreft.

Gewenste correctie

De gewenste correctie voor een SBI-fout is afhankelijk van het type eenheid.

Niet-integrale eenheid

Voor niet-integrale eenheden dient een SBI voorstel te worden gedaan (paragraaf 5.3.2.3) en de BE voor zowel de institutionele als conjuncturele reeks handmatig als ophooguitbijter aangemerkt te worden (paragraaf 5.3.2.6).

Integrale eenheid

Voor integrale eenheden dient een SBI voorstel te worden gedaan (paragraaf 5.3.2.3) en de BE verwijderd te worden uit de conjuncturele reeks (paragraaf 5.3.2.7).

5.2.2 Foute GK

Een BE die verkeerd naar grootteklasse is geclassificeerd wordt een grootteklassefout (GK-fout) genoemd.

Oorzaak

Ook bij deze fout kan de oorzaak zowel buiten als binnen het CBS liggen. Zo kan de registratie van de Kamer van Koophandel of de polisadministratie een fout bevatten. Daarnaast is het mogelijk dat de polisadministratie niet goed gekoppeld is aan het EHB of dat het EHB achterloopt.

Gevolg

Het gevolg van een GK-fout is dat de betreffende BE een verkeerd ophooggewicht toegekend krijgt als de populatie van de grootteklasse waar de BE onterecht in zit afwijkt van de populatie van de grootteklasse waar de BE in hoort te zitten. Dit vertekent de ontwikkeling van de betrokken grootteklassen.

Detectie mogelijkheid

Een GK-fout zal voornamelijk opvallen als in het tabblad 'Institutioneel' van het scherm *Geselecteerde BE* een omzetniveau te zien is, die veel groter of kleiner is dan je op basis van de toegewezen grootteklasse zou verwachten.

Om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een GK-fout dient er via het raadpleeg ABR gecontroleerd te worden of er een verschil is tussen GK Actueel en GK gecoördineerd. Als de omzet van de BE veel beter past bij GK actueel dan is een aannemelijke verklaring dat er nog geen gebruik wordt gemaakt van de actuele GK.

Gewenste correctie

Geef een suggestie voor de GK (paragraaf 5.3.2.3) en merk de BE voor zowel de institutionele als conjuncturele reeks handmatig aan als ophooguitbijter (paragraaf 5.3.2.6).

5.2.3 Foutieve omzet

Er is sprake van een foutieve omzet wanneer de geschatte of waargenomen waarde van een BE voor een bepaalde statistiekperiode niet overeenkomt met de werkelijke omzet van deze eenheid.

Oorzaak

Deze fout kan verschillende oorzaken hebben. Zo kan de berichtgever de enquête niet serieus invullen of per ongeluk een fout hebben gemaakt in de opgave.

Imputaties kunnen ook leiden tot een implausibele omzet. Dit kan leiden tot een implausibele ontwikkeling, vooral als er een wijziging plaatsvindt in de imputatiemethode (bijlage C) en er in vergelijking met de voorgaande periode een meer of minder betrouwbare imputatiemethode wordt gebruikt.

Gevolg

Door een foutieve omzet kunnen ontwikkelingen op geaggregeerd niveau verkeerd geschat worden.

Detectie mogelijkheid

Een foutieve omzet zal vooral opvallen als het een extreme ontwikkeling tot gevolg heeft. In de tijdreeksen van het *Geselecteerde BE* scherm zal dan te zien zijn dat de huidige ontwikkeling van de geselecteerde BE sterk afwijkt van de voorgaande perioden. In het geval van een invloedrijke BE zal ook de variabele *R/O_Pop* in het tabblad 'Institutioneel' rood kleuren. Daarnaast zal in het tabblad 'Opgaves' te zien zijn dat de huidige opgave sterk afwijkt van de voorgaande opgaves.

In het veld 'fouten' in de tabbladen in het scherm *Bedrijfseenheden* staat of er een correctie heeft plaatsgevonden in het voortraject. Het is mogelijk dat een correctie ten onrechte wel/niet heeft plaatsgevonden. Dit heeft veel invloed bij onterechte/gemiste duizendfoutcorrecties. In Bijlage D staat een beschrijving van de fouten die kunnen worden gedetecteerd in het voortraject, met de bijbehorende codes die in het veld 'fouten' worden getoond.

Indien er sprake is van een imputatie met een extreme en invloedrijke ontwikkeling als gevolg van het gebruik van een minder betrouwbare imputatiemethode, dan kan dit worden bepaald met het veld 'hulpgroep' in tabblad 'Imputatie', zie Bijlage C.

Gewenste correctie

De gewenste correctie voor een foutieve omzet is afhankelijk van de oorzaak.

Fout in opgave

Bij een fout in de opgave is het nodig om extra informatie in te winnen bij de berichtgever. Enerzijds om vast te stellen dat er een fout in de opgave zit en anderzijds om te achterhalen wat de correcte waarde zou moeten zijn. De opgavewaarde dient gecorrigeerd te worden door de instructie in paragraaf 5.3.1.2 te volgen.

Opgave niet serieus ingevuld

Indien na contact met de berichtgever blijkt dat hij of zij de enquête niet serieus heeft ingevuld (een verkapte weigeraar), dient de opgave genegeerd te worden door de instructie in paragraaf 5.3.1.3 te volgen.

Foutieve imputatie

In het geval van een foutieve imputatie dient de imputatie gecorrigeerd te worden door de instructie in paragraaf 5.3.2.4 te volgen. Voor het schatten van de correcte omzetwaarde kan gebruik worden gemaakt van de omzetontwikkeling in voorgaande perioden of btw-informatie.

5.2.4 Populatiefout

Er is sprake van een populatiefout wanneer een bedrijfseenheid onterecht wel of niet in de doelpopulatie zit.

Oorzaak

De mogelijke oorzaken voor een populatiefout zijn:

- Een classificatiefout binnen een geleverde EHB-stand (onder- of overdekking voor subgroep)¹⁵
- Een bedrijf dat ten onrechte in een geleverde EHB-stand zit (overdekking)
- Een bedrijf dat ten onrechte ontbreekt in een geleverde EHB-stand (onderdekking)

Gevolg

Als het een invloedrijke BE is met een afwijkende ontwikkeling dan geeft het een vertekening van de kerncelontwikkeling.

Detectie mogelijkheid

Onder- of overdekking voor subgroep

De populatiefout als gevolg van een classificatiefout binnen een geleverde EHB-stand is in feite een SBI- of GK-fout. Het detecteren van deze fouten is reeds behandeld in de paragrafen 5.2.1 en 5.2.2.

Overdekking

Voor bedrijven die ten onrechte in de doelpopulatie vallen geldt vaak dat ze al zijn gestorven, maar nog voorkomen in de gebruikte EHB-standen. Het systeem kenmerkt deze bedrijven dan als actief en imputeert een positieve omzet. Dergelijke bedrijven zullen opvallen door een lange reeks imputaties, te zien in het tabblad 'Imputatie' van het scherm *Geselecteerde BE*.

¹⁵ De classificatiefout is in feite een SBI-fout of grootteklassefout die ervoor zorgt dat een bedrijf ten onrechte wel/niet in de doelpopulatie zit.

Het kan ook voorkomen dat er voor bedrijven die al zijn gestorven door de berichtgever toch een opgave wordt ingestuurd met de waarde nul. Dit zal vaak wel leiden tot een extreme ontwikkeling. In de tijdreeksen van het *Geselecteerde BE* scherm zal dan te zien zijn dat de huidige ontwikkeling van de geselecteerde BE sterk afwijkt van de voorgaande perioden. In het geval van een invloedrijke BE zal ook de variabele *RIO_Pop* in het tabblad 'Institutioneel' rood kleuren. Daarnaast zal in het tabblad 'Opgaves' te zien zijn dat de huidige opgave sterk afwijkt van de voorgaande opgaves. Om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van overdekking zal het internet, bijvoorbeeld www.curatoren.nl, geraadpleegd moeten worden.

Onderdekking

Het detecteren van bedrijven die ten onrechte buiten de doelpopulatie vallen (vaak startende bedrijven) is het gemakkelijkst voor bekende invloedrijke bedrijven. Hierbij kan via de naam van de bedrijfseenheid worden gecontroleerd of deze voorkomen in gebruikte EHB-standen. Het ontbreken van niet invloedrijke bedrijven zal nauwelijks opvallen.

Gewenste correctie

De gewenste correctie voor een populatiefout is afhankelijk van de oorzaak.

Onder- of overdekking voor subgroep

Zie in het geval van een SBI-fout paragraaf 5.2.1 en in het geval van een GK-fout paragraaf 5.2.2.

Overdekking

Meld de betreffende BE aan als populatiefout met behulp van de instructie in paragraaf 5.3.2.3.

Onderdekking

Ontbrekende bedrijven moeten ook gemeld worden bij het ABR. Dit gaat echter via de e-mail of telefoon, niet via het gaafmaakscherm. Bij belangrijke bedrijven moet in overleg met de productie leider naar een oplossing worden gezocht.

5.2.5 Foutief WNG-kenmerk

Voor de detailhandelsbranche worden franchisegevers¹⁶ gevraagd om een geconsolideerde omzetopgave op te sturen voor het moederconcern, haar filialen en de franchisenemers. Om dubbeltellingen te voorkomen worden de afzonderlijke franchisenemers aangemerkt als waarneemgroepeenheid (WNG). Hierdoor worden deze eenheden geblokkeerd voor uitzending en krijgen zij een nul omzet ingespoeld. Het kan echter voorkomen dat het kenmerk WNG verkeerd ingesteld staat.

Oorzaak

WNG's worden handmatig buiten het KICR-systeem bijgehouden. Hierbij kan het voorkomen dat een franchisenemer over het hoofd wordt gezien en niet wordt aangemerkt als WNG. Daarnaast is het ook mogelijk dat een BE inmiddels geen franchisenemer meer is, maar nog steeds het kenmerk WNG heeft.

Gevolg

Als een BE onterecht als WNG wordt aangemerkt is er sprake van gemiste omzet. Deze BE heeft dan een nul omzet ingespoeld gekregen, terwijl deze BE niet voorkomt in de geconsolideerde opgave van een van de franchisegevers.

¹⁶ Zoals Albert Heijn, Jumbo, Hema, etc.

Als een BE onterecht niet als WNG wordt aangemerkt is er sprake van dubbeltelling. Deze BE geeft dan geen nul omzet ingespoeld gekregen, terwijl deze BE ook al voorkomt in de geconsolideerde opgave van een van de franchisegevers.

Detectie mogelijkheid

Onterecht geen waarneemgroepeenheid

BE's die onterecht niet als WNG zijn aangemerkt zullen alleen opvallen als ze invloedrijk zijn en een afwijkend seizoenpatroon vertonen. De variabele RIO_Pop in het tabblad 'Institutioneel' kleurt dan rood.

Om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een BE die onterecht niet als WNG is aangemerkt, dient de bedrijfsnaam, het internet en de Kamer van Koophandel geraadpleegd te worden. Eventueel is het ook mogelijk om het bedrijf te bellen. Dit is echter alleen toegestaan wanneer men er met de overige methoden niet uit komt.

Onterecht wel waarneemgroepeenheid

BE's die onterecht als WNG zijn aangemerkt vertonen door hun nul omzet geen extreme ontwikkeling en zullen dus ook niet opvallen door een rood gemarkeerde RIO_pop variabele. Uiteraard kan ook hier de bedrijfsnaam, het internet en de Kamer van Koophandel geraadpleegd worden.

Gewenste correctie

Onterecht geen waarneemgroepeenheid

Voor BE's die onterecht niet zijn aangemerkt als WNG dient de optie 'Waarneemgroepeenheid' aangevinkt te worden (paragraaf 5.3.2.5).

Onterecht wel waarneemgroepeenheid

Voor BE's die onterecht wel zijn aangemerkt als WNG dient de optie 'Waarneemgroepeenheid' gedeselecteerd te worden (paragraaf 5.3.2.5).

5.2.6 Foutief TBC-kenmerk

Voor de bouwbranche worden BE's gevraagd om de omzet inclusief omzet via Tijdelijke Bouwcombinaties (TBC's) op te geven. Om dubbeltellingen te voorkomen krijgen de afzonderlijke TBC's het kenmerk TBC. Hierdoor worden deze eenheden geblokkeerd voor uitzending en krijgen zij een nul omzet ingespoeld. Het kan echter voorkomen dat het kenmerk TBC verkeerd ingesteld staat.

Oorzaak

TBC's worden handmatig buiten het KICR-systeem bijgehouden. Hierbij kan het voorkomen dat een BE over het hoofd wordt gezien en niet wordt aangemerkt als TBC. Daarnaast is het ook mogelijk dat een BE geen TBC is, maar toch het kenmerk TBC heeft gekregen.

Gevolg

Als een BE onterecht als TBC wordt aangemerkt is er sprake van gemiste omzet. Deze BE heeft dan een nul omzet ingespoeld gekregen, terwijl deze BE niet voorkomt in de opgaves van een van de andere BE's.

Als een BE onterecht niet als TBC wordt aangemerkt is er sprake van dubbeltelling. Deze BE geeft dan geen nul omzet ingespoeld gekregen, terwijl deze BE ook al voorkomt in de opgaves van een van de andere BE's.

Detectie mogelijkheid

Onterecht geen TBC

BE's die onterecht niet als TBC zijn aangemerkt zullen alleen opvallen als ze invloedrijk zijn en een afwijkend seizoenpatroon vertonen. De variabele RIO_Pop in het tabblad 'Institutioneel' kleurt dan rood.

Om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een BE die onterecht niet als TBC is aangemerkt, dienen allereerst de bedrijfsnaam en de rechtsvorm in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm bekeken te worden. Een TBC heeft vaak het woord "combinatie" in de naam en doorgaans de rechtsvorm V.O.F. (in sommige gevallen B.V.). Daarnaast dient het internet en de Kamer van Koophandel geraadpleegd te worden. Eventueel is het ook mogelijk om het bedrijf te bellen. Dit is echter alleen toegestaan wanneer men er met de overige methoden niet uit komt.

Onterecht wel TBC

BE's die onterecht als TBC zijn aangemerkt vertonen door hun nul omzet geen extreme ontwikkeling en zullen dus ook niet opvallen door een rood gemarkeerde RIO_pop variabele. Uiteraard kan ook hier de bedrijfsnaam, het internet en de Kamer van Koophandel geraadpleegd worden.

Gewenste correctie

Onterecht geen TBC

Voor BE's die onterecht niet zijn aangemerkt als TBC dient de optie 'Tijdelijke bouwcombinatie aangevinkt te worden (paragraaf 5.3.2.5).

Onterecht wel TBC

Voor BE's die onterecht wel zijn aangemerkt als TBC dient de optie 'Tijdelijke bouwcombinatie gedeselecteerd te worden (paragraaf 5.3.2.5).

5.2.7 Ongewenste conjuncturele uitsluiting

Er is sprake van een ongewenste conjuncturele uitsluiting als een cruciale BE ¹⁷ niet wordt meegenomen in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel.

Oorzaak

Dit komt voor als de betreffende BE onterecht van kerncel wisselt of betrokken is bij een structuurwijziging die zich niet beperkt tot één kerncel (bijvoorbeeld een fusie met een BE uit de groothandel, terwijl de betreffende BE in de detailhandel zit). Het KICR systeem sluit dergelijke BE's¹⁸ namelijk automatisch uit voor de conjuncturele ontwikkeling. Dit is ook het geval bij een structuurwijziging die nauwelijks invloed heeft op de omzet, bijvoorbeeld omdat er een nietszeggende CBS-persoon is bijgekomen of verdwenen.

Gevolg

Het gevolg van deze fout is dat er voor de kerncel geen betrouwbare conjuncturele ontwikkeling berekend kan worden. Het aandeel van de betreffende BE in de kerncel omzet is namelijk te groot om te verwaarlozen.

¹⁷Bijvoorbeeld de Albert Heijn bij de supermarkten.

¹⁸ BE's met een event worden door het KICR systeem automatisch uitgesloten voor de conjuncturele ontwikkeling. Dit zijn BE's die van kerncel wisselen of betrokken zijn bij een structuurwijziging die zich niet beperkt tot één kerncel.

Detectie mogelijkheid

Deze fout zal aan het licht komen als blijkt dat de betreffende BE niet is ingesloten in de conjuncturele reeks. Dit is te zien aan de variabele *conjuncturele_reeks* in het tabblad 'Conjunctureel' van het scherm *Geselecteerde BE*. Deze is dan niet aangevinkt. Daarnaast zal in hetzelfde tabblad ook te zien zijn dat de betreffende BE van kerncel is gewisseld of betrokken was bij een event.

Gewenste correctie

BE's die onterecht uitstromen naar een andere kerncel kan de analist niet zelf corrigeren. Het is namelijk niet mogelijk om een BE handmatig terug te zetten in de oude kerncel. Dergelijke gevallen dienen ingebracht te worden in het kaderfoutenoverleg. Dit geldt ook voor BE die onterecht instromen.

Een invloedrijke BE die betrokken is bij een structuurwijziging die zich niet beperkt tot één kerncel, maar toch meegenomen dient te worden in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel wordt gecorrigeerd door twee achtereenvolgende stappen: conjuncturele insluiting en een volgtijdelijkheidscorrectie.

1. Conjunctureel insluiten

Voeg de betreffende BE handmatig toe aan de conjuncturele selectie door de instructie in paragraaf 5.3.2.7 te volgen. Wacht hierbij met het herberekenen van de betreffende kerncelgroep tot de volgtijdelijkheidscorrectie is doorgevoerd.

2. Volgtijdelijk corrigeren

2.1 Type structuurwijziging

Stel vast welk type structuurwijziging er heeft plaatsgevonden:

Type	Omschrijving	Structuur		
		Statistiekperiode Tmin1		Statistiekperiode T
<i>Overname</i>	Bedrijfseenheid A heeft bedrijfseenheid B overgenomen	A, B	→	A
<i>Fusie</i>	Bedrijf C is ontstaan door fusie van de bedrijfseenheden A en B	A, B	→	C
<i>Afsplitsing</i>	Bedrijfseenheid B is ontstaan door afsplitsing van bedrijfseenheid A	A	→	A, B
<i>Uiteenvallen</i>	Bedrijfseenheden A en B zijn ontstaan door uiteenvallen van bedrijfseenheid C	C	→	A, B
<i>Herstructurering</i>	Door concentraties en deconcentraties zijn bedrijfseenheden A, D en E ontstaan uit bedrijfseenheden A, B en C	A, B, C	→	A, D, E
<i>Geboorte-sterfte combinatie</i>	Bedrijfseenheid A is zodanig veranderd (SBI of aantal werkzame personen) dat zijn identiteit verloren gaat en we spreken van een nieuwe bedrijfseenheid B; opheffing van bedrijfseenheid A is gevolgd door oprichting van bedrijfseenheid B	A	→	B
<i>Varia</i>	Overige structuurwijzigingen die niet in bovenstaande types vallen	-		-

2.2 Gewenste conjuncturele waarde bepalen

Schat voor de betreffende BE vervolgens een conjuncturele waarde voor statistiekperiode T in, die uitgaat van de structuur in statistiekperiode T_{min1}. Ter illustratie zijn hieronder vier voorbeelden uitgewerkt.

– Voorbeeld 1 –

In het onderstaande voorbeeld is bedrijfseenheid B ontstaan door een afsplitsing van bedrijfseenheid A en zitten beide bedrijfseenheden in de steekproef. Deze bedrijfseenheden worden in eerste instantie niet meegenomen in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel.

Voor bedrijfseenheid A wordt er bij het inschatten van een nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T vanuit gegaan dat bedrijfseenheid B niet is afgesplitst. De schatting komt hierdoor uit 350 (de som van de oorspronkelijke omzetten van bedrijfseenheden A en B in statistiekperiode T).

Voor bedrijfseenheid B wordt er bij het inschatten van een nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T ook vanuit gegaan dat bedrijfseenheid B niet is afgesplitst. Omdat bedrijfseenheid B in statistiekperiode T niet bestaat wordt er voor de schatting geen waarde ingevuld.

Structuurwijziging	BE	Kerncel	In Steekproef T en/of Tmin1?	Oorspronkelijk			Gecorrigeerd			
				Telt mee?	Conjuncturele waarde			Telt mee?	Conjuncturele waarde	
					Tmin1	T			Tmin1	T
Afsplitsing $\{A\} \rightarrow \{A, B\}$	A	<i>i</i>	Ja	Nee	340	300		Ja	340	350
	B	<i>ii</i>	Ja	Nee	-	50		Ja	-	-

– Voorbeeld 2 –

In het onderstaande voorbeeld is bedrijfseenheid B ontstaan door een afsplitsing van bedrijfseenheid A en zit alleen bedrijfseenheid B in de steekproef. Bedrijfseenheid B wordt in eerste instantie niet meegenomen in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel.

Omdat bedrijfseenheid A niet in de steekproef zit, hoeft er hier geen nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T worden geschat.

Voor bedrijfseenheid B wordt er bij het inschatten van een nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T vanuit gegaan dat bedrijfseenheid B niet is afgesplitst. Omdat bedrijfseenheid B in statistiekperiode T niet bestaat kan er net als in voorbeeld 1 geen waarde voor de schatting worden ingevuld. Een alternatief is om bedrijfseenheid B conjunctureel uitgesloten te laten en geen volgtijdelijkheidscorrectie mee te geven.

Structuurwijziging	BE	Kerncel	In Steekproef T en/of Tmin1?	Oorspronkelijk			Gecorrigeerd		
				Telt mee?	Conjuncturele waarde		Telt mee?	Conjuncturele waarde	
					Tmin1	T		Tmin1	T
Afsplitsing $\{A\} \rightarrow \{A, B\}$	A	<i>i</i>	Nee	-	-	-	-	-	-
	B	<i>ii</i>	Ja	Nee	-	50	Nee	-	50

– Voorbeeld 3 –

In het onderstaande voorbeeld is bedrijfseenheid B ontstaan door een afsplitsing van bedrijfseenheid A en zit alleen bedrijfseenheid A in de steekproef. Bedrijfseenheid A wordt in eerste instantie niet meegenomen in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel.

Voor bedrijfseenheid A wordt er bij het inschatten van een nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T vanuit gegaan dat bedrijfseenheid B niet is afgesplitst. Omdat bedrijfseenheid B niet in de steekproef zit is het wel nodig om extra informatie in te winnen bij de berichtgever. Voor dit voorbeeld wordt er gemakshalve vanuit gegaan dat de omzet voor bedrijfseenheid B in statistiekperiode T gelijk is aan 50 (net als in voorbeeld 1). Hierdoor komt de schatting voor bedrijfseenheid A uit op 350.

Omdat bedrijfseenheid B niet in de steekproef zit, hoeft er hier geen nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T worden geschat.

Structuurwijziging	BE	Kerncel	In Steekproef T en/of Tmin1?	Oorspronkelijk			Gecorrigeerd		
				Telt mee?	Conjuncturele waarde		Telt mee?	Conjuncturele waarde	
					Tmin1	T		Tmin1	T
Afsplitsing $\{A\} \rightarrow \{A, B\}$	A	<i>i</i>	Ja	Nee	340	300	Ja	340	350
	B	<i>ii</i>	Nee	-	-	-	-	-	-

– Voorbeeld 4 –

In het onderstaande voorbeeld is bedrijfseenheid B overgenomen door bedrijfseenheid A en zitten beide bedrijfseenheden in de steekproef. Deze bedrijfseenheden worden in eerste instantie niet meegenomen in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel.

Voor bedrijfseenheid A wordt er bij het inschatten van een nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T vanuit gegaan dat bedrijfseenheid B niet is overgenomen. Omdat de oorspronkelijke omzet van bedrijfseenheid B in statistiekperiode T niet bekend is, is het nodig om extra informatie in te winnen bij de berichtgever. Voor dit voorbeeld wordt er gemakshalve vanuit gegaan dat de omzet voor bedrijfseenheid B in statistiekperiode T 35 is. Hierdoor komt de schatting voor bedrijfseenheid A uit op 665.

Voor bedrijfseenheid B wordt er bij het inschatten van een nieuwe conjuncturele waarde voor statistiekperiode T ook vanuit gegaan dat bedrijfseenheid B niet is overgenomen. De schatting voor bedrijfseenheid B komt hierdoor uit op 35.

Structuurwijziging	BE	Kerncel	In Steekproef T en/of Tmin1?	Oorspronkelijk			Gecorrigeerd			
				Telt mee?	Conjuncturele waarde		Telt mee?	Conjuncturele waarde		
					Tmin1	T		Tmin1	T	
Overname $\{A, B\} \rightarrow \{A\}$	A	i	Ja	Nee	660	700		Ja	660	665
	B	ii	Ja	Nee	30	-		Ja	30	35

De voorbeelden hierboven gaan alleen in op een afsplitsing en een overname. Schattingen voor andere soorten structuurwijzigingen (fusies, uiteenvallen, herstructureringen) gaan op analoge wijze¹⁹. Zo zal er bij fusies $\{A, B\} \rightarrow \{C\}$ vaak gebruik gemaakt kunnen worden van de oorspronkelijke omzet van bedrijfseenheid C in statistiekperiode T en de verhouding tussen de oorspronkelijke omzetten van bedrijfseenheden A en B in statistiekperiode Tmin1. Bij uiteenvallen $\{A\} \rightarrow \{B, C\}$ kunnen de oorspronkelijke omzetten van bedrijfseenheden B en C in statistiekperiode T opgeteld worden, als althans interne leveringen (binnen Bedrijfseenheid A, van B naar C) genegeerd worden. In sommige gevallen kan het nuttig zijn om van andere hulpinformatie zoals het aantal werkzame personen van een bedrijfseenheid gebruik te maken.

De hier beschreven werkwijzen zijn mogelijke manieren om te schatten die de analist kan gebruiken. Het blijft echter de analist zelf die de uiteindelijke schatting moet invoeren. Daarbij kan ook kennis van de onderneming nuttig zijn en bij heel invloedrijke structuurwijzigingen kan het nodig zijn de berichtgevers te benaderen. Met name bij herstructureringen zal het voor de analist moeilijk zijn goede waarden te schatten zonder extra informatie in te winnen.

2.3 Gewenste conjuncturele waarde invoeren

Voer de gewenste conjuncturele waarde voor statistiekperiode T tot slot in met behulp van de instructie in paragraaf 5.3.2.8.

¹⁹ Bedrijfseenheden die bij de maandcijfers handmatig volgtijdelijk vergelijkbaar gemaakt worden in KICR, moeten ook bij de kwartaalcijfers van DRT volgtijdelijk vergelijkbaar worden gemaakt; dit om de cijfers onderling te laten aansluiten.

5.2.8 Foutief volgtijdelijk vergelijkbaarheidskenmerk

Er is sprake van een foutief volgtijdelijk vergelijkbaarheidskenmerk als een BE betrokken is bij een structuurwijziging die zich niet beperkt tot één kerncel, maar toch wordt meegenomen in de conjuncturele ontwikkeling van de kerncel.

Oorzaak

Dit komt voor als de betreffende structuurwijziging als gevolg van administratieve vertraging nog niet geregistreerd is in de EenhedenBase. Hierdoor worden de betrokken BE's niet automatisch uitgesloten voor de conjuncturele reeks.

Gevolg

Het gevolg van deze fout is dat conjuncturele ontwikkelingen op geaggregeerd niveau verkeerd geschat worden.

Detectie mogelijkheid

Een BE die betrokken is bij een nog niet geregistreerde structuurwijziging zal voornamelijk opvallen door een afwijkend opgavepatroon. In de tijdreeksen van het *Geselecteerde BE* scherm zal dan te zien zijn dat de huidige ontwikkeling van de geselecteerde BE sterk afwijkt van de voorgaande perioden. In het geval van een invloedrijke BE zal ook de variabele *RIO_Pop* in het tabblad 'Institutioneel' rood kleuren. Daarnaast zal in het tabblad 'Opgaves' te zien zijn dat de huidige opgave sterk afwijkt van de voorgaande opgaves.

Gewenste correctie

Stel vast welk type structuurwijziging er heeft plaatsgevonden, bepaal de gewenste conjuncturele waarde en voer uiteindelijk een volgtijdelijkheidscorrectie door. Volg hiervoor de instructie in paragraaf 5.2.7.

5.2.9 Overige gevallen

Uiteraard kunnen er altijd invloedrijke fouten voorkomen, die niet in dit hoofdstuk zijn besproken. Voor deze gevallen wordt aangeraden om met de productie leider te overleggen en samen tot een oplossing te komen.

5.3 Correctie

Het doorvoeren van een correctie op BE-niveau gebeurt aan de hand van het gaafmaakscherm. Dit is een plug-in van Macroview, die de mogelijkheid biedt om per opgave- en statistiekperiode wijzigingen door te voeren.

5.3.1 Correcties opgaveperiode

Correcties per opgaveperiode hebben betrekking op de opgaven in rustpunt 3 behorende bij de statistiekperiode. Eventuele eerdere correcties zijn al verwerkt als deze zijn opgeslagen. De opgaveperiode is vier weken of een maand bij een Maandbranche en een kwartaal bij een Kwartaalbranche. Om deze correcties door te voeren wordt er binnen het gaafmaakscherm gebruik gemaakt van het tabblad *Respons* (Figuur 38).

Figuur 38: Tabblad *Respons* van het gaafmaakscherm

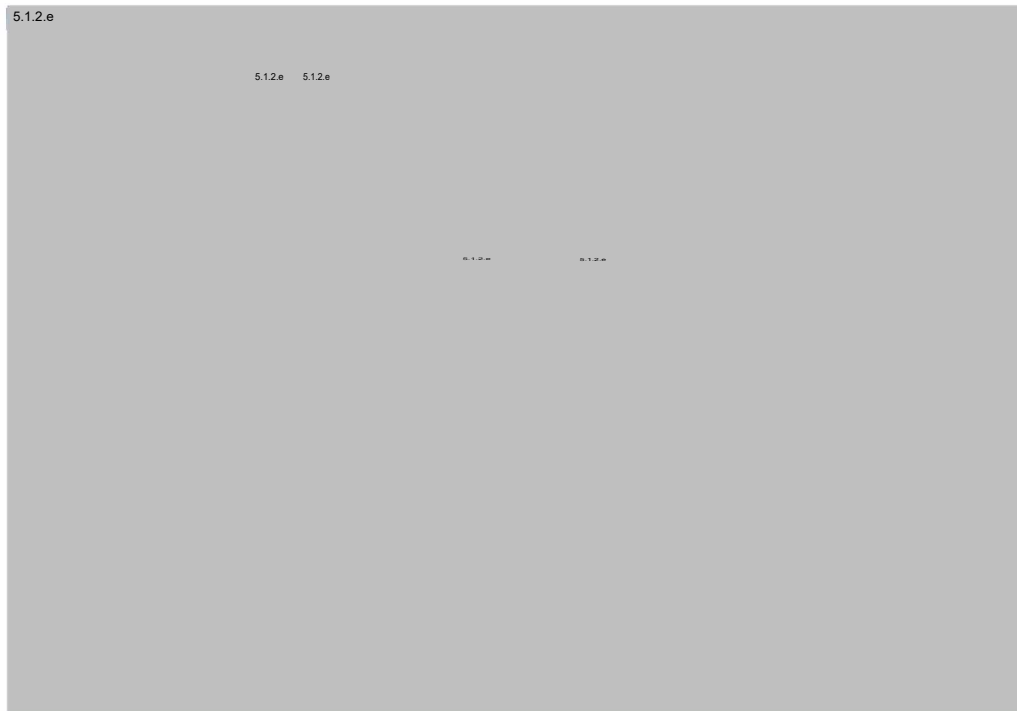
Dit tabblad toont een aantal niet te corrigeren opgavekenmerken (opgavedatum, datum begin opgaveperiode, datum eind opgaveperiode en waarneemmedium) en biedt de mogelijkheid om opmerkingen en waarden van de opgave te corrigeren en de opgave te negeren.

5.3.1.1 Opgaveopmerking corrigeren

Het plaatsen of corrigeren van een opgaveopmerking vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
2. Selecteer het tabblad *Respons*.
3. Plaats of corrigeer een opgaveopmerking (Figuur 39)²⁰.

²⁰ Het veld *Opmerking voor oude opgave* is gevuld als er een opmerking is geplaatst bij een eerdere opgave die is overschreven door nieuwe respons. Dit veld kan niet gewijzigd worden.

Figuur 39: Invoerveld *Opmerking voor opgave* in het tabblad Respons van gaafmaakscherm

4. Klik vervolgens op de knop Opslaan en sluiten (Figuur 40).

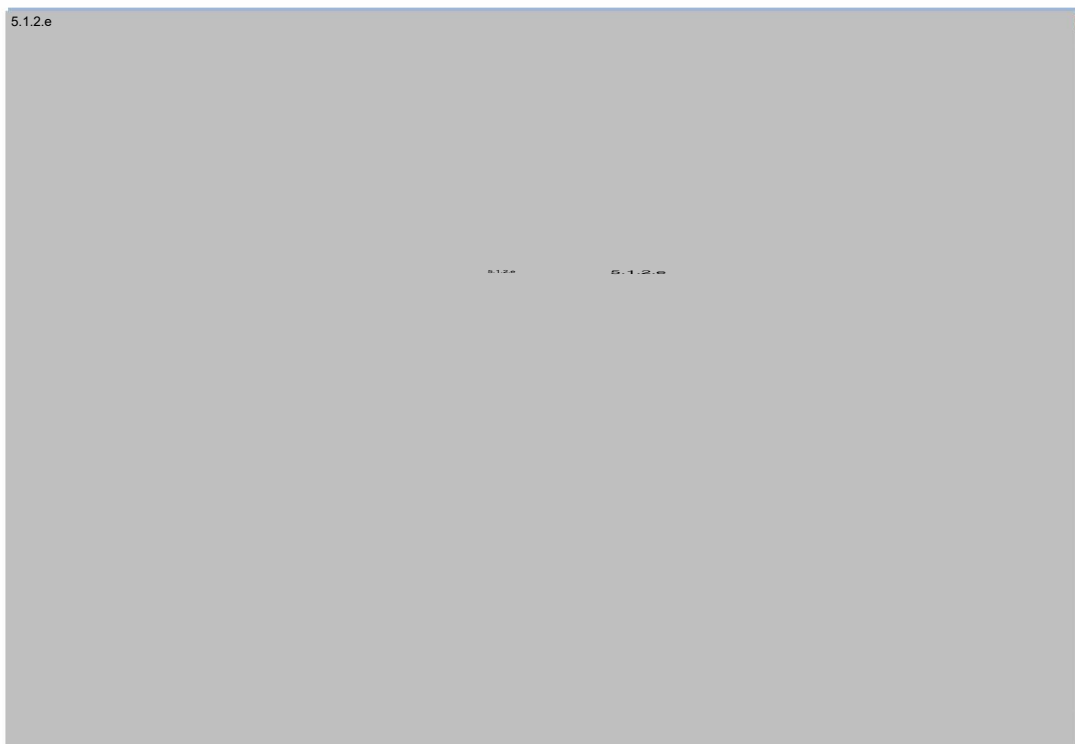
Figuur 40: De knop *Opslaan en sluiten* in het gaafmaakscherm

5. Bereken de betreffende kerncelgroep tot slot opnieuw (paragraaf 2.2) om de opmerking terug te zien in Macroview.

5.3.1.2 Opgavewaarde corrigeren

Het corrigeren van een opgavewaarde voor een KS-variabele vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
2. Selecteer het tabblad *Respons*. In het paneel 'KS-variabelen' (Figuur 41) wordt dan een lijst van KS-variabelen getoond met de volgende kolommen:
 - *Naam*. Naam van de KS-variabele
 - *Recentste waarde*. Huidige opgavewaarde
 - *Nieuwe waarde*. De opgavewaarde volgens de gaafmaker
 - *Gecorrigeerde oude waarde*. Oude inactieve opgavecorrectie²¹

Figuur 41: Paneel 'KS-variabelen' in tabblad *Respons* van gaafmaakscherm

3. Vul de gewenste waarde voor de betreffende variabele in onder de kolom *Nieuwe waarde*²².

Als de opgavewaarde als een keer handmatig is aangepast kan de analist deze correctie terugdraaien of een nieuwe correctie opgeven door respectievelijk de waarde in de kolom *Nieuwe waarde* leeg te maken of aan te passen.

4. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
5. Bereken de kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2) om de opgavecorrectie te verwerken.

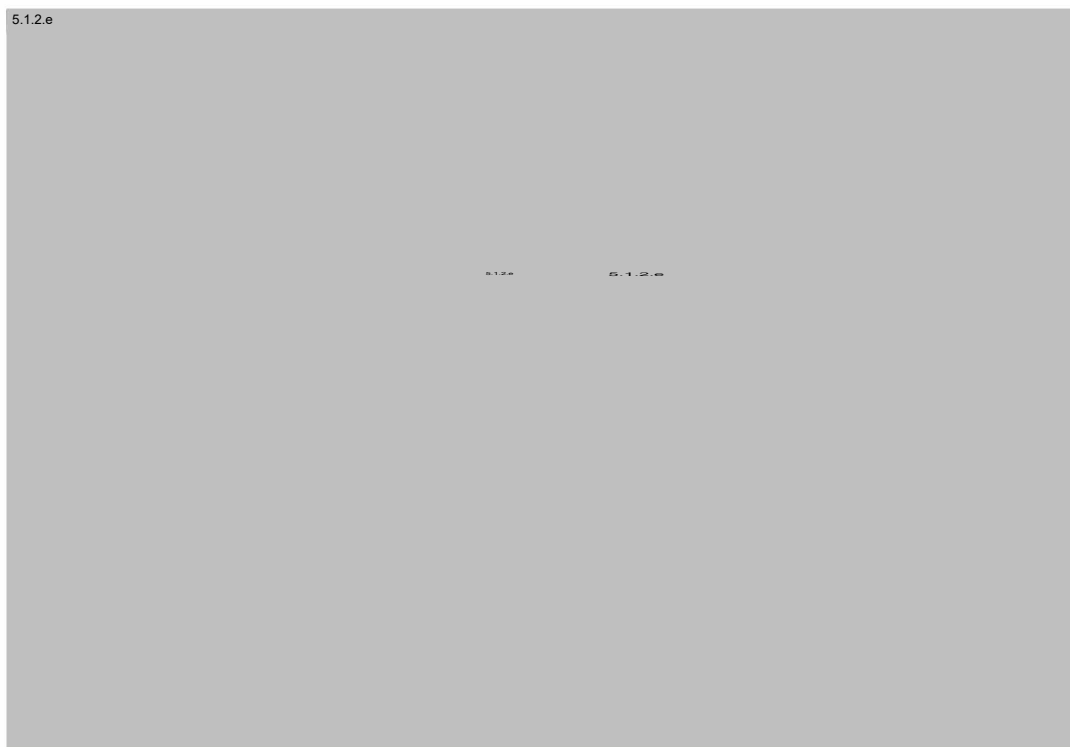
²¹ In deze kolom wordt de oude opgavecorrectie neergezet als deze correctie is overschreven door nieuwe respons. De analist kan deze inactieve correctie desgewenst overtypen.

²² Om optelfouten de voorkomen kunnen alleen deelposten worden gecorrigeerd. De daarbij horende totaalpost wordt door het systeem afgeleid uit de deelposten.

5.3.1.3 Opgave negeren

Het negeren van een opgave vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen²³:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
2. Selecteer het tabblad *Respons*.
3. Vink de optie *Opgave negeren* aan (Figuur 42).

Figuur 42: Opgave negeren in tabblad Respons van gaafmaakscherm

4. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
5. Bereken de betreffende kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2).

Het negeren van een opgave wordt door het systeem behandeld als unit-nonrespons. De KS-variabelen voor de betreffende bedrijfseenheid worden nu geïmputeerd. Zolang de optie *Opgave negeren* is geactiveerd, kunnen er in het paneel 'KS-variabelen' van het tabblad *Respons* geen correcties worden doorgevoerd.

5.3.2 Correcties statistiekperiode

Correcties op de statistiekperiode hebben betrekking op de 'kortste' periode waarover een kerncel uitkomsten berekend: een maand bij een Maandbranche en een kwartaal bij een Kwartaalbranche. Om deze correcties door te voeren wordt er binnen het gaafmaakscherm gebruik van het tabblad *Schatting* (Figuur 43).

²³ Bijvoorbeeld wanneer de berichtgever de enquête niet serieus invult.

Figuur 43. Tabblad *Schatting* in gaafmaakscherm

Dit tabblad biedt de mogelijkheid om de markering 'verdacht' in te stellen; opmerkingen, imputaties, TBC- / WNG-kenmerk, ophooguitbijters, conjuncturele selectie en volgtijdelijke waarden te corrigeren en voorstellen in te dienen voor een populatiefout.

5.3.2.1 Markering 'verdacht' instellen

De 'verdacht' markering wordt gebruikt wanneer de analist een BE voor zichzelf wil 'parkeren' en op een later moment nogmaals wilt bekijken of klaar wilt zetten voor een gaafmaker²⁴. De betreffende BE is aan de hand van dit kenmerk gemakkelijk terug te vinden in Macroview. Volg hiervoor de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
Je krijgt hierbij standaard het tabblad *Schatting* te zien.
2. Vink de optie *Markeren* in het paneel 'Verdacht' aan (Figuur 44).
3. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
4. Bereken de betreffende kerncelgroep tot slot opnieuw (paragraaf 2.2) om de 'verdacht' markering terug te zien in Macroview.

²⁴ Dit laatste is alleen van toepassing op teams waarbij er een strikte scheiding is tussen analist en gaafmaker.

Figuur 44: Paneel 'Verdacht' in tabblad *Schatting* van gaafmaakscherm

5.3.2.2 Opmerkingen corrigeren

In het tabblad *Schatting* kunnen opmerkingen geplaatst of gecorrigeerd worden voor zowel alle statistiekperioden als statistiekperiode T. Volg hiervoor de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
2. Plaats of corrigeer een opmerking voor alle statistiekperioden en / of statistiekperiode T (Figuur 45)²⁵.
3. Klik vervolgens op de knop Opslaan en sluiten.
4. Bereken de betreffende kerncelgroep tot slot opnieuw (paragraaf 2.2) om de opmerking(en) terug te zien in Macroview.

²⁵ Het veld *Opmerking voor oude schatting statistiekperiode t* is gevuld als er een opmerking is geplaatst bij eerdere handmatige correcties voor statistiekperiode t die zijn overschreven door nieuwe respons. Dit schermveld kan niet gewijzigd worden.

Figuur 45: Invoervelden 'Opmerking voor alle perioden' en 'Opmerking voor schatting statistiekperiode t' in gaafmaakscherm

5.3.2.3 Correctievoorstel populatiefout indienen

Het indienen van een correctievoorstel vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
2. Voer afhankelijk van het type populatiefout een van de onderstaande handelingen uit in het paneel 'Correctievoorstel populatiefout' in het tabblad *Schatting* van het gaafmaakscherm (Figuur 46):
 - Vink in het geval van een existentiefout de optie *BE zit onterecht in populatiekader* aan en voeg een eventuele toelichting toe in het opmerkingenveld;
 - Doe in het geval van een SBI-fout een voorstel voor een nieuwe SBI en voeg een eventuele toelichting toe in het opmerkingenveld;
 - Doe in het geval van een GK-fout een voorstel voor een nieuwe GK en voeg een eventuele toelichting toe in het opmerkingenveld.
3. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*²⁶.

²⁶ Deze voorstellen worden op dit moment alleen opgeslagen. Functioneel beheer zal zorg moeten dragen voor doorzending naar het ABR.

Figuur 46: Paneel 'Correctievoorstel populatiefout' in tabblad *Schatting* van gaafmaakscherm

5.3.2.4 *Imputatie corrigeren*

Het corrigeren van een imputatie vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

6. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.

Het gaafmaakscherm opent dan op het tabblad *Schatting*. In het paneel 'KS-variabelen' (Figuur 47) wordt een lijst van KS-variabelen getoond met de volgende kolommen:

- *Naam*. Naam van de KS-variabele
- *Huidige T*. Huidige geschatte waarde voor statistiekperiode T²⁷
- *Nieuw T*. De waarde die de gaafmaker opgeeft voor statistiekperiode T
- *Oude handmatige correctie T*. Gecorrigeerde waarde voor oude schatting statistiekperiode T²⁸
- *T-1*. Huidige geschatte waarde voor statistiekperiode T-1

²⁷ Indien een volledig ingevulde maand- of kwartaalopgave aanwezig is, komt deze waarde overeen met de waarde van de opgave. Indien er twee vierweekse-opgaves aanwezig zijn die overlappen met de statistiekperiode, wordt hier de geharmoniseerde waarde getoond. In het geval van unit- of item-nonrespons of indien de opgave genegeerd is (paragraaf 3), wordt hier de geïmputeerde waarde getoond.

²⁸ In deze kolom wordt de gecorrigeerde oude waarde neergezet als deze correctie is overschreven door nieuwe respons. De analist kan deze oude (inactieve) correctie desgewenst overtypen.

Figuur 47: Het paneel 'KS-variabelen' in tabblad *Schatting* van het gaafmaakscherm

7. Vul de gewenste waarde voor de betreffende variabele in onder de kolom *Nieuw T*²⁹. In het geval van een actieve imputatiecorrectie kan de analist deze terugdraaien of een nieuwe correctie opgeven door respectievelijk de waarde onder de kolom *Nieuw T* leeg te maken of aan te passen.
8. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
9. Bereken de kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2) om de imputatiecorrectie te verwerken.

De institutionele waarden van de betreffende variabelen voor statistiekperiode T zijn nu gecorrigeerd. De conjuncturele waarden wijzigen ook als:

- de BE is geselecteerd voor de conjuncturele reeks (paragraaf 5.3.2.7) én
- er voor dezelfde KS Variabele geen 'Conjuncturele waarde' beschikbaar is in het paneel 'Volgtijdelijkheidscorrectie' (paragraaf 5.3.2.8).

5.3.2.5 TBC- en WNG-kenmerk corrigeren

Het corrigeren van de kenmerken TBC en WNG vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.
2. Vink de optie *Tijdelijke bouwcombinatie of Waarneemgroepeenheid* (Figuur 48) aan.
3. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
4. Bereken de kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2).

Voor de betreffende statistiek- en opgaveperiode hebben de KS-variabelen van de BE nu de waarde 0³⁰ en is het ophooggewicht verlaagd naar 1.

²⁹ Om optelfouten de voorkomen kunnen alleen deelposten worden gecorrigeerd. De daarbij horende totaalpost wordt door het systeem afgeleid uit de deelposten.

Figuur 48: Kenmerken *Tijdelijke bouwcombinatie* en *Waarneemgroepeenheid* in gaafmaakscherm

5.3.2.6 *Ophooguitbijtersettings corrigeren*

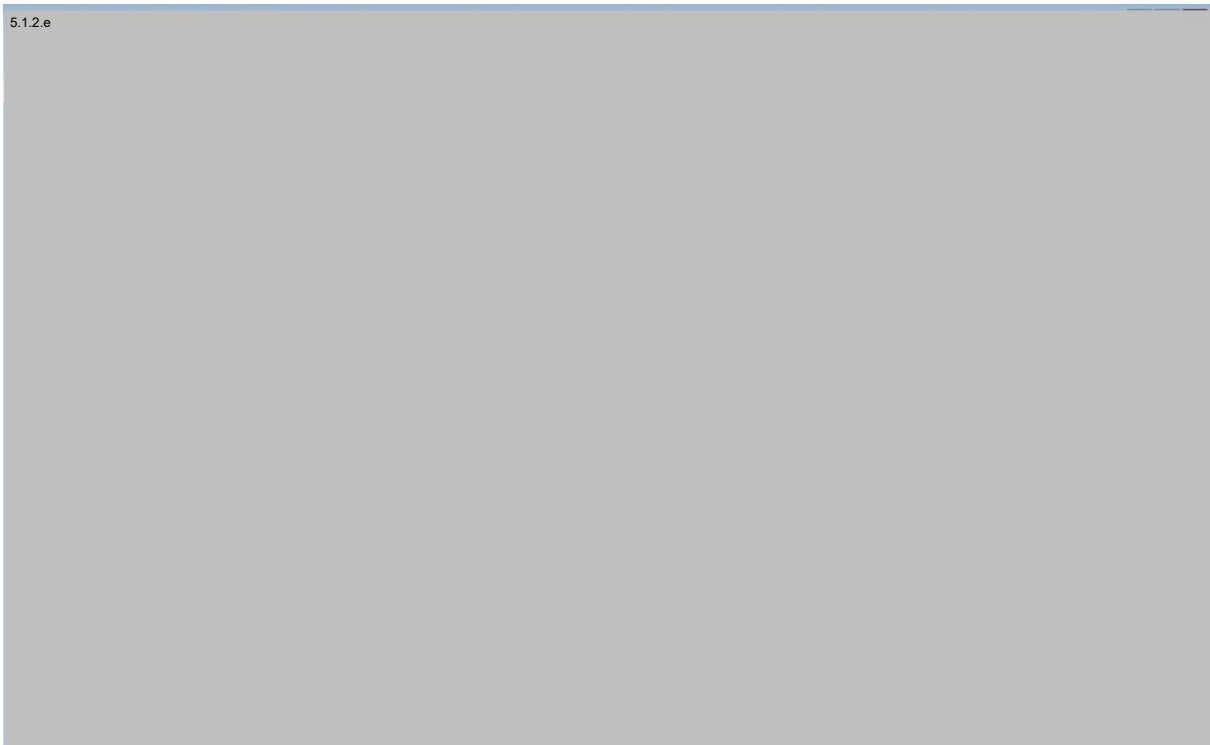
Het corrigeren van de ophooguitbijtersettings vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.

Het gaafmaakscherm opent op het tabblad *Schatting*. Hier worden voor zowel de institutionele (linksonder) als conjuncturele reeks (rechtsonder) de panelen 'Ophooguitbijtercorrectie' (Figuur 49) met de onderstaande radiobuttons getoond:

- *Volg automatische uitbijterkeuze.* Automatische uitbijterselectie activeren. In de toelichting ernaast is te zien of het systeem de steekproefeenheid wel ('WEL ophooguitbijter') of niet ('GEEN ophooguitbijter') als ophooguitbijter heeft aangemerkt voor statistiekperiode T-1 en T voor de institutionele of conjuncturele reeks.
Handmatig selecteren ophooguitbijter. Steekproefeenheid handmatig aanmerken als ophooguitbijter en het gewicht 1 toekennen voor statistiekperiode T-1 en T in de institutionele of conjuncturele reeks.
 - *Handmatig deselecteren ophooguitbijter.* Steekproefeenheid handmatig deselecteren als ophooguitbijter in de institutionele of conjuncturele reeks. Het systeem berekent opnieuw een gewicht voor statistiekperiode T-1 en T.
4. Selecteer in de panelen 'ophooguitbijtercorrectie' de gewenste radiobutton voor de institutionele en / of conjuncturele reeks.
 5. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
 6. Bereken de kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2) om de ophooguitbijtercorrectie te verwerken.

³⁰ Deze waarden zijn niet te wijzigen zolang het kenmerk *Tijdelijke bouwcombinatie* of *Waarneemgroepeenheid* is geactiveerd.

Figuur 49. Panelen 'Ophooguitbijtercorrectie' in tabblad *Schatting* van gaafmaakscherm

5.3.2.7 Conjecturele selectie corrigeren

Het corrigeren van de conjecturele selectie vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.

Het gaafmaakscherm opent standaard op het tabblad *Schatting*. In het paneel 'Correctie op de Conjecturele selectie' (Figuur 50) worden de onderstaande radio buttons getoond:

- *Volg automatische selectie.* Automatische conjecturele selectie activeren. In de toelichting ernaast is te zien of het systeem de bedrijfseenheid wel ('WEL meetellen') of niet ('NIET meetellen') mee heeft genomen in de conjecturele selectie van steekproef- en populatie-eenheden voor statistiekperiode T-1 en T.
- *Handmatig toevoegen.* Bedrijfseenheid handmatig toevoegen aan de conjecturele selectie van steekproef- en populatie-eenheden voor statistiekperiode T-1 en T³¹. Als de bedrijfseenheid reeds in de conjecturele selectie zit, is het niet mogelijk om deze radio button te selecteren.
- *Handmatig verwijderen.* Bedrijfseenheid handmatig verwijderen uit de conjecturele selectie van steekproef- en populatie-eenheden voor statistiekperiode T-1 en T³². Als de bedrijfseenheid reeds uitgesloten is voor de conjecturele selectie, is het niet mogelijk om deze radio button te selecteren.

³¹ Het is alleen logisch om een eenheid toe te voegen aan de Conjecturele selectie als deze een structuurwijziging heeft ondergaan en de eenheid vervolgens een volgtijdelijkheidscorrectie (paragraaf 5.3.2.8) wordt geven. Een BE die van kerncel wisselt (bij de jaarovergang) is ook 'niet volgtijdelijk vergelijkbaar', maar die BE kun je niet handmatig terugzetten in de oude SBI en in die zin ook niet volgtijdelijk vergelijkbaar maken.

³² Het is de bedoeling dat BE's alleen handmatig worden uitgesloten van de conjecturele selectie als ze bij een structuurwijziging betrokken zijn of om kaderfouten aan te pakken.

2. Selecteer in het paneel 'Correctie op de Conjuncturele selectie' de gewenste radiobutton.
3. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
4. Bereken de betreffende kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2) om de correctie op de conjuncturele selectie te verwerken.

Figuur 50: Paneel 'Correctie op de Conjuncturele selectie' in tabblad *Schatting* van gaafmaakscherm

5.3.2.8 Volgtijdelijkheidscorrectie

Het doorvoeren van een volgtijdelijkheidscorrectie vindt plaats aan de hand van de onderstaande stappen:

1. Start het gaafmaakscherm op door met de rechtermuisknop op de gewenste regel in het tabblad 'Institutioneel' van het *Geselecteerde BE* scherm in Macroview te klikken en de optie *Select* te selecteren.

Het gaafmaakscherm opent op het tabblad *Schatting*. In het paneel 'Volgtijdelijkheidscorrectie' (Figuur 51) wordt een lijst van KS-variabelen met de volgende kolommen getoond:

- *Huidige T*. Huidige geschatte conjuncturele waarde voor statistiekperiode T. Waarde komt overeen met die van de kolom *Huidige T* of *Nieuw T* (in het geval van een imputatiecorrectie) in het paneel 'KS-variabelen' (paragraaf 5.3.2.4)
 - *Nieuw T*. Conjuncturele waarde voor statistiekperiode T volgens de gaafmaker, de volgtijdelijkheidscorrectie.
 - *Oude handmatige correctie T*. Oude inactieve volgtijdelijkheidscorrectie voor statistiekperiode T.
2. Vul de gewenste waarde voor de betreffende variabele in onder de kolom *Nieuw T*³³.

³³ Om optelfouten de voorkomen kunnen alleen deelposten worden gecorrigeerd. De daarbij horende totaalpost wordt door het systeem afgeleid uit de deelposten.

In het geval van een actieve volgtijdelijkheidscorrectie kan de analist deze terugdraaien of een nieuwe correctie opgeven door respectievelijk de waarde onder de kolom *Nieuw T* leeg te maken of aan te passen.

3. Klik vervolgens op de knop *Opslaan en sluiten*.
4. Bereken de kerncelgroep opnieuw (paragraaf 2.2) om de volgtijdelijkheidscorrectie te verwerken.

Figuur 51: Paneel 'Volgtijdelijkheidscorrectie' in tabblad *Schatting* van gaafmaakscherm